

અમદાવાદથી વૉશિંગ્ટન ડી.સી. સુધી

૨૫ મે, ૨૦૧૭ની સાંજે અમે હવાઈ માર્ગે અમદાવાદથી મુંબઈ જવા નીકળ્યાં. ઘરેથી ઉબર ટેક્સીમાં બેસી સમયસર દેશી હવાઈ મથક પર પહોંચી ગયાં. દિલીપભાઈ અને રીટા પણ આવી ગયાં હતાં. અમારી પાસે સામાન બહુ જ મર્યાદિત હતો. દરેક પાસે એક નાની બેગ (કેબિન લગેજ તરીકે પણ ચાલી શકે તેવી) અને એક થેલો કે બેગ-પેક. ૪૨ દિવસના લાંબા પ્રવાસ માટે આટલો સામાન ઘણો ઓછો કહેવાય, પણ અમેરિકામાં સામાન ઊંચકી ફરવાનું ઘણું હતું અને હવાઈ સફરો પણ ઘણી હતી એટલે આટલા જ સામાનમાં મન મનાવવાનું હતું!

અમદાવાદથી મુંબઈની દેશી હવાઈ સફર (Domestic flight) સામાન્ય સફર જેવી જ રહી. મેં રિલાયન્સ ગ્રુપની નોકરીને કારણે દર અઠવાડિયે અમદાવાદથી મુંબઈની દેશી હવાઈ સફર બે વર્ષ સુધી અવિરત કરી છે (૧૦૨ અઠવાડિયાં) એટલે મારા માટે તેમાં કોઈ નવીનતા નથી રહી. અમે ચારેય ઘણાં આનંદમાં હતાં અને ભાતભાતનાં રંગીન સપનાંઓમાં ખોવાયેલાં હતાં, પણ આ નાની હવાઈ સફરમાં કંઈ પણ નવીન ન બન્યું! મુંબઈ ઊતરી સામાન સહેલાઈથી મળી ગયો. અમે ખુશ થતાં થતાં આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક જવા ઉતાવળાં થવા લાગ્યાં.

અમને સૌને એવો જ ખ્યાલ હતો કે દેશી હવાઈ મથક પરથી આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક પર જવા બસસેવાઓ મળે છે, પરંતુ અમારે સૌએ આઘાત સાથે સ્વીકારવું પડ્યું કે એવી કોઈ બસસેવા છેલ્લાં બે વર્ષથી તો ચાલતી ન હતી. દેશી હવાઈ મથકની અંદરથી ખાનગી ટેક્સી તો મળતી હતી, પણ ૫-૭ કિ.મી.ના અંતર માટે રૂ. ૧૫૦૦/- માંગે! આપણને અમદાવાદીઓને જરા ભારે લાગે! છેવટે રાજશે કોઈની સાથે ભાવ ઠેરવી રૂ. ૮૦૦/-માં કામ પતાવ્યું. જોકે બહારથી ટેક્સી કરી હોત તો ઘણા ઓછામાં પતી જાત એવો રંજ રહી ગયો! ઓછો સામાન અહીંથી જ સારો લાગ્યો! ચાર જણનો સામાન એકદમ સહેલાઈથી નાની ટેક્સીમાં આવી ગયો. ટેક્સી ડ્રાઈવર ઘણા જ કુશળ હતા. મુંબઈનો સાંજનો ટ્રાફિક ભલભલાને તોબા પોકારાવી દે, પણ તેમણે અમને સરસ રીતે યોગ્ય ગેટ પર પહોંચાડ્યાં.

અમારી મુંબઈથી વૉશિંગ્ટનની સફર બે ભાગમાં હતી: મુંબઈથી લંડન અને લંડનથી

વૉશિંગ્ટન. અમારી ટિકિટ વર્જિન ઓરલાઈન્સની હતી, પણ પહેલો ભાગ - એટલે કે મુંબઈથી લંડન - જેટ ઓરલાઈન્સમાં જવાનું હતું. આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે કંપનીઓના જોડાણ અને વિલીનીકરણના (Merger & Amalgamation) સમયમાં આવાં વ્યાપારી સમીકરણો સામાન્ય થઈ ગયાં છે.

અમને મુંબઈથી જ છેક વૉશિંગ્ટન સુધીના બોર્ડિંગ પાસ આપી દીધા અને અમારો સામાન પણ છેક વૉશિંગ્ટન માટે લઈ લીધો. અમે હવે સાવ હળવા થઈ ગયાં! ભૂખ પણ લાગી હતી. સાથે થેપલાં તો હતાં જ! ગુજરાતીઓના થેપલાં કેટલાં કામનાં છે તે અમને અહીંથી જ સમજાવા લાગ્યું હતું. ગરમાગરમ ચા-કોફી લઈ જમવાનો પ્રોગ્રામ પતાવ્યો. ચા-કોફીના ભાવ પણ જાણે ડોલરમાં હોય તેટલા ઊંચા હતા. જાણે તેમને ખબર પડી ગઈ હોય કે અમે અમેરિકા જઈ રહ્યાં છીએ!

પેટપૂજા કરી અમે ચેક-ઇનનો કાર્યક્રમ પતાવી લીધો. થોડો સમય લાગ્યો, પણ બધી વિધિ સરળતાથી પતી ગઈ. જો પાસપોર્ટ અને વિઝા બરાબર હોય અને કોઈ પ્રવાહી કે અણીદાર વસ્તુઓ હાથમાં ના હોય તો ચેક-ઇનમાં કોઈ વાંધો આવતો નથી. અમારે ગેટ નં. ૭૫ પરથી વિમાનમાં જવાનું હતું. હવાઈ મથકના એક ભાગ પરથી જ નાની એવી ટ્રેનમાં બેસી અમે હવાઈ મથકના બીજા ભાગ પર આવ્યાં. ગેટ નં. ૭૫ શોધી અમે આરામથી બેઠાં. અમારી પાસે સમય ઘણો હતો. રાતના ૧.૪૫ વાગ્યાની ફલાઈટ હતી. હવે જરા શાંતિથી આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક પર ધ્યાન ગયું. મુંબઈનું આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક બીજા કોઈ પણ આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક જેવું મોટું અને વ્યવસ્થિત છે. વિશાળ જગ્યા, મોટો ડ્યુટી-ફ્રી શોપિંગ એરિયા, ભારતીય કલાકારીગરીની સુંદર સજાવટ, ઊડીને આંખે વળગે તેવી સ્વચ્છતા અને ઉચ્ચ સ્તરની વ્યવસ્થા. ઘણી વાર પરદેશથી પાછાં આવીએ ત્યારે આપણી સ્વચ્છતા અને વ્યવસ્થા માટે દેશના હવાઈ મથક પર ઊતરતાં જ શરમ થાય, પણ આ વખતે મુંબઈનું આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક બીજા પરદેશના આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક જેવું જ સારું લાગ્યું. અને આનંદ તથા ગૌરવની લાગણી થઈ.

ઓરપોર્ટ પર ખાવા-પીવાની ભરપૂર વ્યવસ્થા હતી, બેસવા અને સૂવાની પણ સારી એવી વ્યવસ્થા હતી. મોબાઇલ તથા લેપટોપ ચાર્જ કરવાની પણ ઠેરઠેર વ્યવસ્થા હતી. ટોઇલેટ અને પીવાના પાણીની યોગ્ય વ્યવસ્થા હતી. ટૂંકમાં ભારત વિશ્વસ્તરની સગવડો આપવામાં કામિયાબ હતું. જોકે એ સગવડો આપણે કેવી અને કેટલી જાળવીએ છીએ તે આપણા પર આધાર રાખે છે.

જેટ ઓરલાઈન્સનું વિમાન સમયસર આવી ગયું અને અમે ચારેય તેમાં સરખી રીતે ગોઠવાઈ ગયાં. રાતના (કે વહેલી સવારના?) પોણા બે થયા હતા, પણ વિમાનમાં ચહલપહલ ખાસ્સી હતી. આમ પણ જેટ ઓરલાઈન્સ તેની સરભરા માટે વખણાય છે. અડધી રાત્રે

પણ સરસ મઝાનું જમવાનું આપ્યું. મને જમવા કરતાં સૂવામાં રસ વધુ હતો. વળી સરસ ધાબળો અને ઓશીકું તથા ગમે તેવું તાપમાન હતું એટલે મેં તો લાંબી ઊંઘ ખેંચી લીધી. રાજશે થોડા સમય સુધી વીડિયો જોયો અને પછી થોડી ઊંઘ ખેંચી.

વહેલી સવારમાં પાછી ચલલપલલ શરૂ... સવારના નાસ્તાનો સમય. આગળથી જણાવેલું એટલે ગરમાગરમ કોફી સાથે શાકાહારી નાસ્તો હાજર! બ્રશ કરી, મોં ધોઈ નાસ્તાને ન્યાય આપ્યો ત્યાં તો લંડન આવી લાગ્યું.

સવારે સ્થાનિક સમય (Local time) સાડા સાત વાગ્યે અમે લંડનના હીથ્રો હવાઈ મથકે ઊતર્યાં. લંડનનું હીથ્રો હવાઈ મથક દુનિયાનાં સૌથી વધુ પ્રવૃત્ત હવાઈ મથકોમાંનું એક છે. બહુ મોટું અને ઘણી ભીડ... ખોવાઈ જવાય તેવું. પણ વ્યવસ્થા એટલી જ સારી. અમારે પ્લેટફોર્મ-૩ ઉપરથી અમારી આગળની હવાઈ સફર કરવાની હતી. વિમાનમાંથી ઍરોબ્રિજ પર ડગલું માંડ્યું ત્યારથી અમને પરપલ લાઈનમાં જવાનો સંદેશ મળી ગયો. દરેક વળાંક પર પરપલ લાઈન માટે દિશાસૂચન આવી જ જાય. લગભગ એક કિ.મી. ચાલ્યાં હોઈશું. એક દરવાજા પાસે નાની લાઈન હતી જ્યાંથી અમારે બસ પકડવાની હતી. પાંચ-સાત મિનિટમાં બસ આવી. બસમાં પણ સતત માહિતી અપાતી રહેતી હતી. દસ મિનિટમાં પ્લેટફોર્મ-૨ આવશે અને વીસ મિનિટમાં પ્લેટફોર્મ-૩ આવશે. જેવું પ્લેટફોર્મ-૨ નજીક આવ્યું કે મુસાફરોને ઊતરવું હોય તો તૈયાર થવાની સૂચના અને બસ ઊભી રહે એટલે ઊતારવાની સૂચના. તમે ભૂલથી બસમાં બેસી તો નથી રહ્યાંને? એવું પણ પૂછી લે! પ્લેટફોર્મ-૩ આવ્યું એટલે અમે બસમાંથી ઊતર્યાં. અમારે ગેટ-૨૧ પરથી વિમાન પકડવાનું હતું.

અમારી પાસે ખાસ્સો સમય હતો. હીથ્રો હવાઈ મથક ફરી ફરીને જોયું. પછી વળી પાછો ચા-કોફી સાથે થેપલાંનો નાસ્તો (કે જમવાનું?) કર્યો. થોડી વાર રહીને ઍરેન્જ જ્યૂસ પણ પીધો. રાજશે થોડા પાઉન્ડ જોડે રાખ્યા હતા એટલે લેવડ-દેવડમાં સગવડ રહી. અમે ગેટ-૨૧ પર પહોંચી ગયાં પણ વિમાન ૪૫ મિનિટ મોડું હતું.

સૂચના મળતાં અમે વિમાનમાં બેઠાં. વર્જિન ઍરલાઈન્સની ફ્લાઈટ પણ ઘણી આરામદાયક રહી. સીટ કમ્ફર્ટેબલ હતી. વીડિયો/ફિલ્મ સરસ હતાં. ખાવા-પીવાનું પણ સરસ હતું. શાકાહારી ભોજન ઘણું જ સ્વાદિષ્ટ હતું. સાથે સલાડ, ફળો અને મીઠાઈ બહુ આકર્ષક રીતે પેશ કર્યાં હતાં. દિવસનો સમય હોવાથી વિમાની સફરનો પૂરેપૂરો આનંદ માણ્યો.

બપોરે ચારેક વાગ્યે અમે વોશિંગ્ટન પહોંચ્યાં. મેં મેટ્રિક્સનું ફોનનું કાર્ડ મારા મોબાઇલમાં નંખાવેલું એટલે વિમાનમાંથી જ રાજેશના મિત્ર નિખિલભાઈ સાથે વાત થઈ ગઈ. નિખિલભાઈ અને ભાર્ગવી બંને મોટી ગાડી લઈને અમને લેવાં આવ્યાં હતાં. મિત્રોનો કેવો પ્રેમ! કેવી જાહોજલાલી! કેવો ઠાઠમાઠ! અહીંની જેમ જ ત્યાં પણ ઍરપોર્ટ પર પાર્કિંગની

તકલીફ હોય છે. ઈમિગ્રેશન ચેક કરાવી બહાર આવતાં પોણો કલાક થયો હશે. બહાર નીકળી તેમને મળીને અને ભેટીને જે આનંદ થયો તે અવર્ણનીય છે. લાંબા સમયથી નિખિલભાઈ અને રાજેશ તથા બીજા મિત્રો જે આ અમારી અમેરિકાની સફરના પ્રોજેક્ટ પર કામ કરતા હતા તે આખરે ફળીભૂત થઈ રહ્યો હતો! તેમના મિત્ર ભદ્રેશ મહેતા પણ અમને મળવા ઍરપોર્ટ આવવા દોઢ-બે કલાક પહેલાં ઘેરથી નીકળ્યા હતા, પણ હજી સુધી ઍરપોર્ટ પહોંચી શક્યા ન હતા. તેમની થોડી રાહ જોઈ પણ તેમના તરફથી મેસેજ મળ્યો કે લાંબા વીકએન્ડને લીધે રસ્તા પર ટ્રાફિક ઘણો હતો અને તેઓ ઍરપોર્ટ કલાક સુધી પણ પહોંચે તેવી શક્યતા ઓછી હતી. તેમને મળ્યા વગર જ અમે નિખિલભાઈ અને ભાર્ગવીને ઘેર પહોંચ્યાં.

નિખિલભાઈ અને ભાર્ગવીએ આ ઘર લેતાં પહેલાં પણ અમને ઘણા ફોટા મોકલ્યા હતા, પણ એ ઘરને નજર સામે જોતાં અમે અવાચક થઈ ગયાં. ઘર નહીં પણ મહેલ છે! સુંદર ગેટેડ (દરવાજાવાળી- સુરક્ષિત) સોસાયટીમાં અતિસુંદર ઘર. પોટોમેક નદીના નામ પરથી સોસાયટીનું નામ પાડ્યું છે. સુંદર ગાર્ડન, રંગ-રંગનાં ફૂલો, નાનો નાજુક હીંચકો (ગુજરાતીનું ઘર હોય અને હીંચકો ના હોય તેવું બને ખરું?) ફટાફટ બહુ બધા ફોટા પાડી અમે ઘરમાં ગયાં. વળી બીજું મિત્ર-યુગલ નાનક અને નયના પણ અમને મળવા દોઢ કલાકની મુસાફરી કરી આવી પહોંચ્યું. નાનકભાઈ નાસામાં વર્ષોથી વિજ્ઞાની તરીકે જવાબદારીભરી કામગીરી કરે છે અને નયના બહુ રચનાત્મક કામ કરે છે. એમની સાથે સફરના અંત ભાગમાં રહેવાનું છે એટલે અત્યારે આટલો જ પરિચય આપું છું.

ભાર્ગવીએ નાસ્તાપાણીની પૂરી વ્યવસ્થા કરી રાખી હતી. અહીંની બહેનો કે સ્ત્રીઓ ઘણું કામ કરે છે. સારી જીવનશૈલી નિભાવવા માટે તેમણે ઑફિસમાં કામ કરવું પડે છે અને આપણા ભારતીય સંસ્કારો પ્રમાણે ઘરનું કામ કરવું પડે છે. આપણી જેમ મહારાજ, કામવાળા, માળી, ડ્રાઈવર વગેરે તો કોઈ મળે નહીં એટલે બધું જાતે કરવાની તૈયારી રાખવી પડે. હા, પતિદેવ, બાળકો અને મશીનો મદદરૂપ થાય ખરા!

નાસ્તો કરી અમે ઘરની ટુર લીધી. મોટે ભાગે આ વિસ્તારના દરેક ઘરમાં જમીન લેવલે (Ground floor) બે દીવાન ખંડ હોય, બે ડાઈનિંગ રૂમ હોય અને ખુલ્લું રસોડું હોય અને એક નાનો બાથરૂમ હોય. ઑફિસના કે ફોર્મલ મહેમાનો હોય તો મોટો દિવાનખંડ કે મોટો ડાઈનિંગ રૂમ વપરાય. બાકી નજીકનાં મિત્રો કે મહેમાનો હોય તો રસોઈ થતી જાય અને વાતો પણ થતી જાય એટલે નાનો ડાઈનિંગ રૂમ અથવા નાનો દિવાનખંડ વપરાય. ગૃહિણીએ રસોડામાં ભરાઈ રહેવાની જરૂર નહીં. વળી પુરુષો અને બાળકો પણ રસોઈ અને અન્ય કામોમાં મદદ કરે. સામાન્ય રીતે ચા-કોફી તો પુરુષો જ બનાવે. કદાચ ઑફિસમાં ચા-કોફી જાતે બનાવી લેવી પડતી હશે એટલે અનુભવ પણ હોય! દરેક ઘરમાં મોટું ગેરેજ હોય જેમાં ગાડીઓની સાથે સાથે ઘરની વધારાની વસ્તુઓ રાખવાની વ્યવસ્થા હોય. ઘરના માણસો તો ગાડી ગેરેજમાં મૂકી રસોડામાંથી જ ઘરમાં આવે. ખરીદી કરી

હોય તે વસ્તુઓ પણ યોગ્ય જગ્યાએ રાખતા જ આવે. ટિફિન અને પાણીની બોટલ વગેરે પણ બીજા દિવસની તૈયારી રૂપે રસોડામાં જ મૂકતાં આવે. ગૈરેજ, રસોડું અને સાથેના નાના ડાઈનિંગ રૂમનો ઘરમાં સૌથી વધુ વપરાશ થાય.

મોટે ભાગે ઘરમાં ભોંયતળિયા જેટલું મોટું ભોંયરું પણ હોય. ક્યારેક એકાદ બેડરૂમ છૂટ્ટો પાડ્યો હોય કે જિમ બનાવ્યું હોય, પણ મોટા હોલ સાથે કામચલાઉ રસોડું અને એક બાથરૂમ તો ચોક્કસ હોય. પાર્ટીઓ કે વધુ મહેમાનો હોય તો ભોંયરામાં બધી વ્યવસ્થા થઈ જાય. વરસાદ કે ઠંડીના સમયે પણ હળવામળવાના કાર્યક્રમો ચાલુ રાખી શકાય. ભાર્ગવીના ઘરમાં પણ મોટુંમસ ભોંયરું હતું.

અમે તો આટલું જોતાં જ થાકી ગયાં. છેલ્લે ગયાં પહેલા માળે. ત્યાં ચાર બેડરૂમ હતા, બે બેડરૂમમાં અંદર જ બાથરૂમ અને બાકીના બે બેડરૂમ વચ્ચે એક બાથરૂમ. માસ્ટર બેડરૂમ ઘણો જ મોટો અને બાથરૂમ પણ ભવ્ય. કબાટને બદલે કપડાં રાખવાના નાના નાના રૂમ અને તે પણ બંને જણ માટે અલગ અલગ! બાથટબ, શાવર, ડ્રેસિંગ વગેરેની સુંદર વ્યવસ્થા. મોટા બેડરૂમમાં સરસ નાનું મંદિર હતું. સવારે ઊઠતાં જ પ્રભુનાં દર્શન થાય!

આટલું ફરતાં અમે તો થાકી ગયાં અને પાછાં ભૂખ્યાં પણ થઈ ગયાં. ભાર્ગવીએ સરસ પૂર્વતૈયારી કરી જ રાખી હતી. વાતો કરતાં કરતાં દોઢ કલાક સુધી જમ્યાં, ફળો ખાધાં અને આઈસક્રીમ પણ ખાધો! નયના કેક લાવી હતી તેને પણ ન્યાય આપ્યો. જમીને તરત વાસણો પાણીથી ધોઈ મશીનમાં મૂકવાં પડે ત્યારે આપણા કામવાળા યાદ આવે!

મોડે સુધી વાતો કરતાં કરતાં દોઢ-બે વાગ્યે સૂઈ ગયાં, કારણ કે સવારે વહેલા ઊઠી કેપિટલની (Washington D.C.) ભવ્ય ઇમારતો જોવા જવાનું હતું. મીઠાં મીઠાં સપનાં જોતાં જોતાં સવાર ક્યાં પડી ગઈ તે ખ્યાલ જ ના આવ્યો!